

Ze zijn opvallend genoeg, de beelden die in de halve bogen boven het station staan. Toch kijk je er eigenlijk lang niet vaak genoeg naar. En dat is jammer. want ook aan deze beelden zit – net zoals aan het station zelf – een hele geschiedenis.

Op 21 mei 1855 krijgt Gouda zijn eerste aansluiting op het spoornet door de lijn Utrecht – Rotterdam Maas. Het station ligt dan nog buiten de grenzen van stad. Pas in 1869, toen er een tweede spoorlijn bijkwam in Gouda (verbinding met Amsterdam) was de gemeente bereid te investeren in deze revolutionaire vorm van infrastructuur, zodat men niet meer over modderpaden naar de trein hoefde te lopen. Er kwam een heus station, dat in 1911 uitgebreid werd. Maar op 6 en 26 november 1944 werd het gebouw gebombardeerd door de Geallieerden. Er werden bijna 50.000 brisantgranaten naar beneden gegooid vanuit de Spitfires en Typhoon-vliegtuigen van de RAF en van het stationsgebouw bleef niets over.

Architect Sybold van Ravesteyn ontwierp het nieuwe, witgepleisterd station, dat echter in 1983 weer afgebroken moest worden, omdat het veel te klein was. We zijn dus nu toe aan het derde stationsgebouw. Dat werd ontworpen door de architect

M.W. Markenhof en op 13 oktober 1984 geopend. En dan komen we nu eindelijk bij de beelden zelf.

De serie beelden die we zien in de halve bogen stonden ook al in het ontwerp van Van Ravesteyn. Ze zijn van de hand van Jo Uiterwaal, Nederlands beeldhouwer en meubelontwerper die leefde van 21 mei 1897 tot 11 juni 1972. De vader van Uiterwaal was houtsnijder en katholiek. Dat laatste zou nog erg prettig blijken. De zoon leerde het vak van beeldhouwer van A.J. Dresmé. In 1918-1920 volgde hij een avondopleiding aan de Kunstnijverheidsschool te Utrecht. In de crisistijd moest er brood op de plank komen en hield men zich bezig met commerciële opdrachten. Dat betekende ambachtelijk werk, vaak in opdracht van de katholieke kerk, die haar opdrachten vooral gunde aan ... geloofsgenoten.

In 1933 kwam Jo Uiterwaal in contact met Sybold van Ravesteyn, de bouwer van het na-oorlogse station. Omdat Uiterwaal zich zeer precies aan de opdrachten hield, genoot hij het meest het vertrouwen van Van Ravesteyn en werkte zo mee aan de stations van Gouda, Vlissingen, Roosendaal en Nijmegen.

De beelden van Uiterwaal zijn gemaakt van chamotte. Chamotte is een gebakken produkt van klei. Het wordt in poedervorm gebruikt, of als korrels tot 2 mm dikte. Je kunt er dan een substantie van maken die je als een soort boetseerklei kunt gebruiken. Het is een goedkoop alternatief voor natuursteen. We spreken immers van 1948, een tijd waarin de guldens niet voor het oprapen lagen. De beelden werden na het modelleren door de kunstenaar in stukken gesneden en uitgehold. Daarna werden ze gebakken door de firma Goedewaagen's Koninklijke Hollandse Aardwerfabriek, te Gouda. Dan restte het aan elkaar plakken nog. De naden daarvan kun je nog steeds zien. De beelden zijn allemaal roomkleurig geglazuurd.

De vier aparte beelden zijn de vier industrieën van Gouda. Van links naar rechts: de plateelbakker,

een vrouw met een vaas in haar hand. Dan volgt de lakenmaker, een vrouw met een laken in haar hand en een bundel vlas aan haar voeten. Wat meer naar rechts de wafelbakker, zij draagt een bundel graan en helemaal rechts staat de de kaarsenmaker, een vrouw met een lampje in haar hand en kaarsen aan haar voeten.

De beeldengroep boven de ingang aan de stadszijde heeft als titel: Gouda als handelsplaats. Het beeld van de gebroeders Crabeth van gebakken grès-aardewerk dat op het Stationsplein stond en inmiddels is verhuisd naar de tuin van het Museum Gouda is ook van Uiterwaal. Uiterwaal is zeer productief geweest, zijn beelden zijn door heel Nederland in de openbare ruimte te vinden. Maar wij mogen ons toch wel gelukkig prijzen met deze bijzondere groep in onze eigen wijk.